

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben háshos hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszafizet
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A váradai püspökség betöltése.

(—a.) Szmrecsányi püspök halálának évfordulója alkalmából a lapok megint foglalkoznak a püspökség betöltésének kérdésével.

Ismételten kifejtettük már lapunk hátsólapjain, hogy mily izléstelen, a klérus legérdemesebb tagjainak méltatlan meghurcolásával járó s emellett teljesen hiába való eljárás az, amelyet ilyenkor a liberális sajtó követ: fantasztikus mesékkel, hihetlennél hihetlenebb kombinációkkal, bántó feltevésekkel és az ügyesség figyelmére érdemes rágalmmal traktálva jobb sorsra érdemes olvasóikat.

Utóvégre szabad lévén a sajtó, nem tilthatja meg senki, hogy miről irjanak vagy ne irjanak. De a büntető törvény paragrafusain kívül a tisztesség és józanság is állít bizonyos határokat a valamire való sajtó elé.

Azonban amit a *Nagyvárad* *Napló* tegnap e tárgyról írt, az már ezeket a határokat is messze túlhaladja.

Keleti fantáziával és keleti vakmerőséggel úgy tünteti fel a dolgot, mintha a püspökség betöltésének halogatása egyesek túlekedéséből, tisztességtelen versengéséből, sőt az elvekben és anyagiakban való licitálásából származnék.

Bár mi is őszintén óhajtuk az egy

év óta üresen álló püspökségnek minél előbb való betöltését, de a halogatás ilyen indokolásának csak a feltevését is mélyen sértőnek tartjuk a szentszék és az apostoli király illetékes közegeire és mélyen meggyalázónak azokra, akiknek becsületes nevét ez ügygyel kapcsolatosan a fáma szárnyaira vette.

A magyar klérusnak ezen érdemes tagjai igazán nem tehetnek róla, hogy nevüket a sajtónak szenzációkban utazó üres alakjai kombinációba vették. Mert ezek az ugynevezett kombinációk, versengések és túlekedések csak a gazdag keleti fantáziával bíró riporter-agyak szüleményei minden reális alap nélkül.

Már abból is látszik ez, hogy az ő gondolkodás módjukat alkalmazzák erre a dologra is.

El sem tudják képzelni, hogy valaki licitáció nélkül egyházi javadalomhoz juthasson.

Azt gondolják, hogy amint a zsinagógában árverelni szoktak az egyes helyekre, úgy itt sincs más eljárás, mint: Ki ad többet érte?! És amint náluk pénzért eladó minden: elv, jellem, toll és tisztesség, — úgy azt gondolják és ráfogják, hogy az egyházi javadalmakra általuk kombinációba vett tisztességes, becsületben megőszült egyházi férfiak is áruba bocsátják hitbeli és politikai meggyőződésüket, buzgóságukat és tevékenységüket és

beállnak olcsó jánosoknak, hogy ki vállalkozik olcsóbban, esetleg csak — a feléért!

Arról persze fogalmuk sincs ezeknek a minden lében kanál és a mindenhez való konyitást affektáló héber irodalmároknak, hogy az egyház szigorú törvényei szerint az egyházi javadalomhoz ilyen licitáció-szerű ígéretessel való elnyerése... simoniacus, semmis, érvénytelen. Vagyis még ha megtörténnék is az az elképzelhetetlen eset, hogy valaki ilyen uton jutna javadalomhoz: amint ezt megtudnák — pedig az ilyen nem szokott titokban maradni — azonnal megfosztanék attól a javadalomtól, legyen az bár — a »megmérhetetlen« gazdagságu váradai püspökség is.

De hát a vaknak hiába beszélünk színekről. Kinek nincs érzéke a tisztességről, az nem tudja ezt felfogni sem, sőt még valószínűleg megütközik azon, hogy az ő »jóakaratu« kombinációt valaki még sértő gyanúsításnak és meggyalázó rágalmazásnak tekintheti.

Már csak azért is óhajtuk a püspökségnek minél előbb való betöltését, hogy végre valahára vége szakadjon ennek az örökös meghurcolásnak, gyanúsításnak és rágalmazásnak, mely az egyházi tekintélynek és méltóságnak mérhetetlen ártalmára s a hívő lelkeknek nagy megbotrányozására van.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Vigyázz!

— Sackville Martin. —

Ha a cricket-pályán, melyet egy fal választott el a mezőségtől, nagyon erősen dobta valaki a labdát, bizony könnyen kárt tehetett a fal mögött állókban.

Ashby Tamás egy reggel már jókor kiment, hogy gyakorolja magát a nemes sportban. Az első labdája a földet surolta, de a másik merész ívben repült keresztül a falon s nyomában éles sikoltás kelt.

Ashby jó tornász volt, egy pillanat alatt átvette magát a falon. Mintegy tíz méternyire onnan egy karcsu leányalakot látott, aki jobb kezével bal csuklyóját szorongatta. Mikor megbánással közeledett feléje, ráismert. Seaton kisasszony volt az, egy nyugalmazott őrnagy leánya, akinek két-három falusi táncmulatságon már udvarolt.

Tisztában volt vele, hogy a leánynak is tetszik, de a papa tudtára adta, hogy csak katonaisztet fogad el vőül, ő pedig csak ügyvéd volt.

— Bocsánat — szolt kalaplevéve. — Csak nem ütöttem meg véletlenül?

— De igen — felelt a leányka — csuklón ütött.

— Jaj, ugy sajnálom.

— Hát miért nem kiáltott: vigyázz!

— Persze, hogy ezt kellett volna mondanom, de hát nem gondoltam, hogy korán reggel itt járjon valaki.

— Papára vártam itt. Nem látta őt véletlenül?

— Senkit sem láttam.

Csend állt be s a leány, hogy el ne landjon a beszélgetés, fájdalmas torzfintort vágott.

— Fáj? — kérdezte Ashby. — Szegény kis csuklól! Szabad megnézni?

Seaton kisasszony odatartotta a karját, melyen csunya kék folt volt látható.

— Az ilyen gondatlan urakat, mint ön, nem szabadna felvenni a cricket-klubba.

— Beismerem.

A leány elmosolyodott s Ashby kivette zsebkezdőjét.

— Engedje meg, hogy bekössem — mondta.

— A dolog nem annyira komoly — tilta-

kozott a leány. — Csak folytassa a játékot, de legyen egy kissé óvatosabb. Igaz, hogy tíz éves korom óta nem fájt így a kezem. Akkor a tivérem dobott rám egy cricket-labdát.

— A barom! — kiáltott fel Ashby méltatlankodva. — Remélem, jól elpáholták érte.

— Hogy meri a tivéremet baromnak nevezni?

— Ah, hiszen csak úgy mondtam, én is megütöttem egyszer a nővéremet a cricket-labdával.

— Remélem, magát is jól elpáholták érte.

— Nem — szolt Ashby gyorsan. — Ellenkezőleg. Meg kellett csókolnom a megsértett helyet.

Ashbynek örülten dobogott a szive. A leány arca vérvörös lett.

— Szerencsére, most nincs itt a mamája — mondta zavartan.

— Az igaz, de... Seaton kisasszony... Edith...

Gyöngéden megfogta a kezét és föléje hajolt. De abban a pillanatban egy jól irányzott golf-labda nyakszirtén találta és kénytelen volt elengedni a leány kezecskéjét, de a ká-

Gyászkalapokat

gyorsan és olcsó árért lehet kapni, ugyszintén állandó nagy választék van bécsi és párisi modellekben legdivatosabb neglüzse kalapokban, ernyőkben, harisnyák és keztyükben. Ugyanott kalapdiszítések és alakítások, valamint ernyők huzása és javítását elvállalja.

Ujhelyi Róza

női kalapüzletében Nagyvárad
 Rákóczi-ut. Telefon 130.

A mezőkövesdi választás. Miskolcra írták, hogy a Majthényi Ádám halálával megüresedett mezőkövesdi választókerületben e hó 11 én, szerdán lesz a képviselőválasztás. A hivatalos jelölt Fekete László ügyvéd, vele szemben fellépett Szalay Pál és Kácsi Molnár.

Milyen a rend a fürdői vasuti pénztárnál.

Semmilyen. Az embernek az egész vasárnapi kirándulását képes elrontani az a valóban ázsiai állapot, a mely a fürdő vasuti jegyek megváltásánál uralkodik. A nagyváradi és váradi velencei állomásokon is hajbakapás és tülekedés közt folyik a jegyváltás; de ami a fürdői pénztárnál vasárnap esténként végbe megy, az egyszerű kocsmai boirány.

Vasárnap pl. kezdődött tolongással, folytatódott tolakodással s befejeződött közönséges utcai káromkodással, nem csekély épülésére a hölgyközönségnek. De ez semmi. Javában folyt a tolakodás, mikor a tömeg közepén valaki egyet meg kettőt dőf a könyökével s körülötte bukdácsolnak az emberek jobbra-balra. Egy idősebb uri ember kellő módon rendre utasította a rugdalózót és ekkor megszólalt a rendőr. Volt ott egy városi szolga sapkás alak, orráról itélve, kissé becsodálkozva. Rögön a helyzet magaslátára emelkedett s alaposan lehordta, világért sem a rugdalózót, hanem aki a rugdalózót rendre merete utasítani. Aztán ő kezdett legjobban lökdösődni, úgy hogy a jegyváltás most már lehetetlenség lett. Ezek után következtek vagyunk bátrak kérdezni azoktól a kiket illet:

1. Okvetlenül szükséges-e az, hogy Nagyváradon, Velencén és a két fürdőben minden vonat indulása előtt a jegypénztárnál csak könnyű testisértések és súlyos becsületsértések közt kapja meg az ember a pénzéért a jegyeket?

2. Mekkora előny származik abból a tyukszemti prók szaporodására, hogy Váradi Velencén hetek óta nem lehet oda-vissza szóló fürdője-

romkodás a torkába fult, s mindössze ennyit mormogott:

— Vigyázatlan barom!

— Bizony — mondta a leány nevetve, de aztán a fiu arcába nézett, s látta, hogy az ütés nagy fájdalmat okozott neki:

— Fáj? — mondta könyörületesen. — Hadd nézzem!

Annyira el voltak foglalva egymással, hogy nem vették észre a falnyilásban megjelenő őrnagy alakját.

— Edith, — mennydörögte — mi az ördögöt csinálsz?

— Papa hátba vágta Ashby urat, — szólt a leány — miért nem kiáltotta, hogy »vigyázz!»

— Miért? — kérdezte dühösen az őrnagy.

— Hát honnan sejttessem én meg, hogy valaki olyan kora reggel a fal mellett ácsorog? Aki ott mászkál, az megérdemli, a mit kap.

— Oh, papa, neked bocsánatot kellene kérned Ashby urtól, s a helyett kiabálsz.

— Ashby ur, maga a hibás, mit ácsorog itt.

— Akkor — szólt a leány mosolyogva — rajtam van a bocsánatkérés sora. — Ashby ur,

gyet kapni? S micsoda magas fogalmi érdek akadályozza a jegyek kiadását?

3. Felfordulna-e a világ, ha a városi menetjegyirodában s esetleg még több helyen lehetne a két állomásról a két fürdőben és visszazóló jegyeket váltani?

4. Arról nem is szólunk, hogy talán jegyfűzeteket is lehetne kiadni; ilyen sok okos dolog egyszerre: megártana a* forgalomnak. Hanem azt szeretnők tudni, hogy a városi szolga sapka mióta jogosít hivatalos rendetlenkedésre a fürdőben?

5. Végül miért áll az a két csendőr az állomás előtt, ha nem ismer sem rendet, sem csendet csinálni az állomáson?

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjék.

* **Személyi hír.** Fetszer Antal felszentelt püspök. káptalani helynök pár napi tartózkodásra tegnap Biharfüredre utazott.

* **Elmarad októberre a fogalmazó választása.** Említettük már, hogy az augusztus havi közgyűlésre kitűzött II. osztályu fogalmazó választás valószínűleg halasztást szenved, mert Glace Antal főispán hat heti szabadságra ment s így a kijelölt választmány ülésén nem elnökölhet. Nagyvárad város tanácsa felterjesztéssel élt a belügyminiszterhez, hogy adjon felhatalmazást, miszerint a főispán helyett Bordé Ferenc főjegyző, mint a szintén távollévő polgármester helyettese, elnökölhessen a kijelölt választmány ülésén, azonban még ez ideig nem érkezett semmi válasz a belügyminisztertől. A csütörtöki, augusztus 12-iki városi közgyűlés tárgysorozatába fel van ugyan

bocsánatot kérek, hogy itt ácsorogtam, mikor ön a labdával megütött.

— Azt akarod-e mondani, hogy ez a fiatal gazember »vigyázz» kiáltás nélkül hajtotta át a labdát a falon? — kérdezte az őrnagy dühösen.

— Igen, papa, de aztán sokkal szebben viselkedett, mint maga. Éppen . . . Ashby kihuzta magát.

— Igen mondta keményen — éppen meg akartam csókolni a megsértett helyet. — Ezzel lehajolt és rátapasztotta ajakát a leány csuklójára.

Az őrnagy szeme szikrákat szórt és szólni akart, de Ashby megelőzte:

— Lásza, jó példával mentem előre, őrnagy ur — szólt. — És ha ön utánozni akarja . . . — nyakszirtjére mutatott.

Az őrnagy egy pillanatra megdöbbenve nézett az ifjura, aztán felkacagott. Hóna alá kapta botját és visszaindult a falrészen át.

Csend borult a mezőre. És senki sem látta a második csókot, amelyet már nem a kezére adott a leánynak Ashby ur.

véve a fogalmazó választás, de a gyűlésig nem jön meg a miniszter felhatalmazása, így a választás elmarad, még pedig az októberi közgyűlésig, mert a főispán a szeptemberi közgyűlésre sem lesz itthon. — A városi tanács tegnapi ülésén már kimondotta, hogy ily irányu javaslatot terjeszt a közgyűlés elé.

* **A Pecze szabályozása.** Lövenstein Zsigmond törvényhatósági bizottsági tag több társával indítványt nyújtott be Nagyvárad város törvényhatóságához, amelyben a Pecze szabályozás belső munkálatának még ez évben leendő befejezésére kérik a törvényhatóság intézkedését. A városi tanács tegnap tárgyalta e indítványt s azon javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy az indítvány nem fogadható el, mivel a Pecze szabályozás terveinek éppen azon részén történt változtatás, amelynek keresztülvitelét az indítvány sürgeti, s a melyre az építkezéshez kért ideiglenes engedélyt Biharmegye alispánja, mint a miniszter által kijelölt I. fokú vízjogu hatóság még nem adta meg.

* **A hirdetési oszlopok bérllete.** A hirdetési oszlopok és hirdető táblák bérbeadására már két ízben tartott árlejtést Nagyvárad városa, de csak egy ajánlat érkezett be, amely azonban nem volt megfelelő. A városi tanács ilyen meddő eredmény után azt javasolja a közgyűlésnek, hogy az árlejtést semmisítse meg, ne írjon ki új árlejtést, hanem bizza meg a tanácsot, hogy szabadkézből szerezzen megfelelő ajánlatot a bérlere.

* **62 éves ujmisés.** Kaiksburgból írták, hogy Eszterházy György gróf múlt hó 26-án mondotta első szent miséjét az ottani Jézus-társasági kollegium házi kápolnájában. A 62 éves primiciánst Egger dr. insbrucki püspök szentelte pappá. Eszterházy gróf teljes csendben, csak a legközelebbi rokonság jelenlétében mondotta első szent miséjét. Megelőzőleg P. Andlár Károly Mária gróf, a kollegium rektora intézett egy rövid, de szívből jövő szép beszédet az ujmiséshez, mely után a már őszülni kezdő gróf az oltárhoz lépett. Eszterházy György ugyanis azelőtt nős katonatiszt volt és részt vett a königgrázi ütközetben is. Mikor neje meghalt, hivatását egy sokkal fenségesebbel, magasztosabbal cserélte fel, a midőn az Ur apostola lett. Oly hatalmat nyert, mely még az angyaloknak sem adatott.

* **Gyümölcsseikről ismeritek meg őket.** E szavakat mondotta egykor Krisztus Urunk az álnok farizeusokról. Méltán illenek a szavak a mi szociáldemokratáinkra, kiknek erkölcsi és anyagi működését már többször szögeztük le lapjaink hasábjain. A báránybőrbe bujtatott farkasok, kik mindnyáján — csak amugy vaktában — a zsidó Khóvik járszalagján engedik magukat vezetetni s fizetnek hetenkiot, havonkiot a szakszervezeti kasszába, most a létört szerencsétlen sztrájkok és a hatalmi kérdés bukása után, hangosan kérdik az urrá vedlett vezetőségtől: hol van a mi befizetett pénzünk? Felelet: sehol, már rég elköltöttük. Befektettük házainkba, bankjainkba, papírjainkba, hadd kamatozzon nekünk ott a buta, otrombagoj munkások keservesen befizetett pénze. De

Nincs többé lábfájás

És ha ezt el akarja érni, úgy cipőszükségleteit okvetlen

ARANYI-nál

a Fő-utcán szerezzé be, mert az ő tőle vett cipőkben a tyuk szem és bőrkeményedés eltűnik. Telefon 512.

nézzük csak behatóbban a hiányzó összegeket: 1. A pincérszakszervezetben már régóta keresik azt a 200,000 koronát, melyet havi 1 kor. 60 fill., avagy két koronájával fizettek be havonta. Kérdés: Hol a befizetett pénz? Felelet: Elolvadt, mint a kávéban a cukor, a pártvezetőségben a pénz szokott. 2. A borbélyszakszervezetnek ezeltől egy évvel 17,000 koronája volt. Ma nincs semmi. Klincsák elnök azt mondja, hogy nem sikkasztották el. Hát hova lett akkor? Szép kis borotválás volt, annyi bizonyos. 3. A cementmunkások követelnek 11,000 koronát. Nincs. A cementmunkás szaklap írja: »okirathamisításról s egyebekről van szó s gonosztevőkkel szemben az állam segítségét kell igénybe venni.« »Ez a vég kezdete« mondja a demokrata lap. Ime, hová megy a befizetett pénz! Folytathatnók az utépitő munkásokkal, cipészekkel stb. de egyelőre elég ennyi is, hogy tisztán lássunk. Mit is mondott egyszer Schopenhauer bölcsész a szociáldemokrata vezetőségről. »A szociáldemokrata vezetőség emberei — ugymond — oly romlottak, hogy egyik a másik szájából akar kivágni egy darabot, hogy a csizmáját megkenhesse.« Igaza volt. Mi pedig hozzátesszük az isteni mester arany szavait: »Gyümölcsöikről ismeritek meg őket.« A szociáldemokrata gyümölcsöt uton-útfélen látjuk s így tisztában vagyunk magunkkal az egyénnel is.

* **A Rulikovszky uti házhelyek értékesítése.** A Rulikovszky-ut mentén levő háztelkek ügyét a csütörtöki közgyűlés elé terjeszti Nagyváradi város tanácsa és pedig azon javaslattal, amelyben a szépészeti és közlekedési szakbizottság megállapodott. E szerint a 27 házhelyből a het utmenti telekre csak villaszerű épület emelhető, továbbá egyetlen telket sem szabad felosztani és eldarabolni. A telkeket árverés útján értékesítse a város. Egyben javasolja a városi tanács, hogy a magántisztviselők azon kérelmét, mely szerint a telkeket 40000 koronáért tisztviselő telep céljaira bocsássa át a város, utasítja el a törvényhatóság.

* **A tanonciskolák felügyelete.** A tanoncoktatás fejlesztése érdekében létesített szakfelügyelői intézményt eddig tapasztalt hasznos hatásánál fogva a vallás és közoktatási miniszter a jövőre is kiterjesztette. A miniszter a nagyváradi iparos tanonciskolákra Magyar Andre kolozsvári ipari szakiskolai igazgatót, — a nagyváradi kereskedő tanonciskolára Mittelmann Nándort, a felső keresk. iskolai főigazgatót, a felső keresk. iskolai főigazgatót, a felső keresk. c. igazgatót bizta meg a felügyelői teendőikkel; végül Szűcs Izsó nagyváradi iparos tanonciskolai igazgatót az összes biharmegyei (Nagyváradi kivételével) iparos tanonciskolákra nézve bizta meg a felügyelettel.

* **A nagyváradi hadapródiskola a Szepességen.** A nagyváradi honvédhadapródiskola IV. évtolyamán növendékei ezidőszert harcászati tanulmányutazáson vannak két cso-

portban Ránffy Zsigmond őrnagy, iskolaparancsnok vezetése alatt. Ezenkívül velük vannak a következő tisztek és tanárok: Somogyi Lajos, Major Ödön, Dezső Lajos és Révy Kálmán századosok. Iglón ma csatlakozott a csoporthoz Marschalkó Jenő főhadnagy, ugyancsak hadapródiskolai tanár. Az egyik csoport jött Kásáról s megy a Tátrába, a második csoport ugyanezen utat visszafelé csinálja. — Iglón és Branyiszkón az 1849. évi esemény megbeszéltek. Paprádon a Huszparkban szombaton é. hó 7-én táncestélyt rendez. A tanulmányut során érintett és érintendő városok: Kassa, Szepes-Váralja, Igló, Lőcse, Késmárk, Poprád, Sztracena, Dobšina. A hatvanöttagu társaság tegnap Iglón töltötte a napot s a Vigadó éttermében ebédel meg.

* **Fassie Pál halála.** A nagyváradi bírói karnak gyásza van; egyik érdemes, kiváló tagja: *Fassie Pál* kir. táblabíró vasárnap délután 1 órakor meghalt, élete 65. évében. A gyászbir városzerte mély részvétet keltett. *Fassie Pál* közszolgálatát a közigazgatásnál kezdte s midőn az igazságszolgáltatást államosították, nevezetett ki a kir. törvényszékhez. Hosszu ideig működött mint törvényszéki bíró a nagyváradi kir. törvényszéknél. Pár évvel ezelőtt a nagyváradi vidéki kir. járásbírói szék vezetésével bizott meg s fél évvel később nyerte a tábla bírói rangot, de azért megmaradt továbbra is a vidéki járásbírói szék élén. Buzgó tevékeny tisztviselő volt, aki teljesen rendbe hozta s mintaszerűvé tette a vezetésére bizott vidéki járásbírói székét. Az elmúlt év őszén megbetegedett, de azért feljárt hivatalába egészen az év februárjáig, mikor betegsége komolyabbá vált s kénytelen volt az ágyat őrizni. Temetése ma; kedden délután 5 órakor lesz. A családi gyászmentés a következő: Alulírottak úgy a saját, mint a számos rokonság nevében fájdalomtelt szívvel tudatják a legjobb férj, apa, testvér és rokon *Fassie Pál* kir. táblabírónak f. évi augusztus hó 8-án délután 1 órakor, életének 65 ik, boldog házasságának 27-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászszos elhunytát. A megboldogult földi maradványai a gör. keleti egyház szertartása szerint f. évi augusztus hó 10-én délután 5 órakor fognak Ör-utcai lakásából az újvárosi temetőbe örök nyugalomra tétetni. Nagyváradi, 1909. augusztus 8-án. Özv. *Fassie Pélné* sz. Román Katinka neje. Zseni, Valéria, Gizella leányai. Cosma Partén és neje sz. Román Mária és családja mint rokonok. Özv. *Papp Jánosné*, sz. *Fassie Betta*, *Fassie Róza*, *Traha Fülöp* férjével, *Fassie Alexandra*, *Gerlan János* férjével. nővérei és sógorai. Özv. *Fassie Sándorné*, *Fassie Tódor* fiával. sógornője és unokaöccse.

* **Szepesiek kongresszusa.** Országos kongresszus volt a múlt héten Igló városában: az országban szerteszórt szepesiek adtak egymásnak találkozót. A ki tisztában van azzal, minő fontossága van a hazafias szepesieknek

a magyar államban, az csak örülhet, hogy ez a derék és életrevaló nép igyekszik távolban is összetartani; hiszen az ő összetartozásuk a magyar nemzet egyik erős bástyája. S mikor az ország minden részéről, az Alföldről, a Dunántulról, Erdélyből, a Tengeremellékről visszatérnek a szepesiek szűkebb hazájukba kongresszusra, ez a nagygyűlés az otthoniakhoz elviszi az Alföld, a Dunántul, Erdély, a Tengeremellék üdvözlését. Azon a gyűlésen érezhette az egész Szepesség, hogy fiai mint magyarok boldogulnak e hazában s csak megerősödhetett a kapocs a magyarság és a szepesiek közt. Bennünket nagyváradiakat különösen érdekel a szepesi kongresszus, mert annak gondolata Nagyváradról származik. *Géczy Lajos*, a nagyváradi l. sz. püspökség ny. főtitkárja, Szomolnok szülöttje vetette fel a szepesiek találkozásának eszméjét; s hogy az eszme mily életrevaló volt, azt a kongresszus fényes sikere is igazolta. *Géczy Lajos* érdemeit az egész kongresszus meleg elismeréssel honorálta. A kongresszuson *Fischer Miklós* igazgató emelte ki beszédjében *Géczy* szerencsés gondolatát; a banketten külön felköszöntőben üdvözölték. A hangversenyben, melyet este az iglói színházban rendeztek, *Géczy Lajos*nak kimagasló része volt: tartalmas és színes értekezést olvasott fel a zenéről, azonfelül ez alkalomra külön Szepesi keringőt szerzett, melyet nemcsak a hangversenyben adtak elő, hanem magyar és német szöveggel ki is adtak zongorára. Előadtak a hangversenyen még *Géczy*től magyar és kuruc dalokat, az előbbieket magának a szerzőnek zongorakísérete mellett. — A kongresszuson *Géczy Lajos* állandó és lelkes ünneplés központja volt.

* **Egy budapesti vezérigazgató fia agyonlőtte magát.** Berlinben *Máray Gyula* (talán *Mérey*) 23 éves elektrótechnikus, *Máray* budapesti vezérigazgató fia ma délután *Grossbeerenstrasse* 91. szám alatti lakásán agyonlőtte magát. Hátrahagyott leveleiből arra következtetnek, hogy öngyilkosságának oka családi körülményekben keresendő.

* **Garázza részeg a Rákóczi-uton.** Kellemetlen meglepetés érte szombat este a Rákóczi-uton és a Kórház-utcaó járókat. Egy részeg kőműves legény — *Farkas Mihály* — megtámadott mindenkit, aki csak errefelé járt ez időben. Durva, trágár szavakkal szidta, öklözte, pofozta, rugta nemcsak a férfiakat, hanem a nőket is. Az utcán járók kiáltozásaira figyelmes lett a rendőrszem *Duró János* is. Odamenvén a dühöngő részeg emberhez meg akarta fékezni. Ez azonban mitsem törődve az egyenruhával, neki ment a rendőrnök is, ütötte, verte, majd pedig torkon ragadva fojtogatni kezdte. Meggondolván a dolgot, eleresztette a rendőrt, de csak egy pillanatra. A következő pillanatban — kihuzván zsebéből hosszú pengéjű kését — ujult erővel rohant a rendőrré. A rendőr sem vévén tréfára a dolgot, kirántotta kardját és végig vágott vele a részeg kőműves, *Farkas* karján. *Farkas*, mivel már egyik karja használhatatlan állapotban volt, nem tudta erejét teljesen kifejteni. Ezért nagy nehezen sikerült kocsiba tenni és a rendőrségre

Fürdői közönség figyelmébe!

Utazókosarak, bőröndök, kalapkeferok, fürdői ajándéktárgyak, üveg- és porcellántárgyak, esernyő- és sátabotok, harisnyák, övek, női kiegészítők, nyakkendők, pénz-, szivar- és dobánytárcák, tajtékipák, gyermekjátékok állandóan alkalmi vételárért szerezhetők be.

FRISS ÉS TSA

KORONA ÉS FILLÉR BAZÁR

Nagyváradi Rákóczi-ut

Telefon 130.

beszállítani. Több tanut hallgattak ki, köztük Kordás Ferenc cementgyári munkást, akit Farkas a Kórház-utcán szintén elpáhol; ez a többi tanuval egybehangzóan vallja, hogy a rendőrt a dühöngő részeg megtámadta és csupán karddal tudta mind a saját, mind a közönség biztonságát megvédelmezni. Farkast hatóság elleni erőszak címén a rendőrség letartóztatta.

*** Véres verekedés a vasuti állomáson.** Már hetek óta folytak az érsemjéni uradalomban az aratási munkák. Több napja már, hogy itt dolgoznak Laczikó János és Rucz György szatmármegyei arató munkások. Szombaton a rendesnél korábban hagyták abban a munkát, hogy hazautazzanak családjuk körébe és ott töltsék el a vasárnapot. Laczikó és Rucz csendesen ballagtak a szűrőről az érsemjéni vasuti állomás felé. Az állomás előtti tisztáson leültek, hogy addig míg a vonat megérkezik, beszélgetéssel töltsék az időt. Közben valami miatt összeveszttek. Addig pofozták, ütötték egymást, míg mindketten a földön hemperegtek. Laczikó, mikor látta, hogy ellenfele erősebb, kirántotta zsebkését és avval társát hasba szurta. A megszurtt embert az odaérkező többi munkások az éppen akkor berobogó Nagyváradi—Ermihályfalvai vonatra helyezték el és a debreczeni kórházba szállították. A gyilkosnak sikerült a zürzavarban elillanni. Bár a csendőrséget azonnal értesítették, mégis ezideig nem sikerült elfogni a tettest. Érdekes, hogy a gyilkosról csak annyit tudnak, hogy szatmármegyei illetőségű.

*** Villand-cirkusza** úgy vasárnap, mint tegnap érdekes előadással mulattatta az óriási számban összejött közönséget. A cirkusz megis érdemli ezt a pártolást. A műsor minden száma érdekes és megkapó.

*** Megjutalmazott tanító.** Grósz Lajos tenkei római katolikus néptanítót eredményes és buzgó működéséért a vallás- és közoktatásügyi miniszter 200 korona jutalomban részesítette. A jutalom igaz érdemet tüntetett ki.

*** Megszöktek a katonai fogházból** Padlóc Gyula és Gotteszmann Gyula 37:ik gyalogezredbeli közlegények a nagyváradi helyőrségi fogházból megszöktek. Mindkettő többször büntetett előéletű. Gotteszmann Gyula személyleírása: termete közép, haja sötétszőke, szeme szürke, orra nagy, arca hosszukás, jobb karján egy katona csáköval és bal karján egy női fej tetoválás van. Padlóc Gyula közép-termetű, barna-haju, barna-szemű, barna szemöldökű, kerek arcú s barna bajuszu. Mindkét szökevényt körözi a rendőrség s a csendőrség.

*** Belefut a Körözsbe.** Mint tenkei tudósítónk jelenti, Horzse Rebecka 16 éves leány tegnap fürdés közben belefut a Fehér Körözsbe.

*** Rendőri hírek.** Szombat éjjel fél 12 órakor a Temesvári sörccsarnok alatti korcsma helyiségben tanyázó idegen munkásokat Tóth János, Sipos Józ ef és Balázs József verekedő suhancok megtámadták s közülök többet bot és kőütésekkel megsebesítettek. A rendőrség a tetteseket letartóztatta és ellenök az eljárást megindította. — Nuszbaum Márton Huszár-utcai kereskedő feljelentette Tóth Balázs 18 éves tenkei illetőségű hetesét, mivel ez üzletébe az ablakon át behatolva 15—20 korona készpénzt, egy revolvert és saját cselédkönyvét magához vette s azokkal megszökött. A tettest körözi a rendőrség. — Nagy János Szt. János-utcai fodrászüzletébe az udvarra nyíló ablakon át eddig ismeretlen tettes behatolt s onnan egy felöltőt, egy szürke férfi öltönyt, egy beretvát és két nyíró ollót elloptott. Nyomozás folyamatba. — Füredi Károlyné panaszt tett Csordás Miksa és négy

társa ellen, mivel ezek üzletében garázdálkodtak, az ott levő üvegneműek között meglehetősen kárt okoztak. — Szigeti Gábor Pikóh nevű vendége a házi gazda családjával Mezőkeresztesre kirándult s ott Nyír Sándor postaküldönc zsebéből 30 koronát kilopva állítólag Nagyváradra szökött. Nevezett asszony 30—40 év körüli sovány, barna nő, egyszerű ruházatban. A hálátlan vendéget keresi a rendőrség. — Móza Évát vele közös háztartásban élő Szelezsán György malmi munkás szövőltáa közben öklével össze-vissza verte, úgy, hogy a nevezett asszony 16—18 nap alatt gyógyuló sérüléseket szenvedett Eljárás folyamatban. — Pipó Mária s Kili Józsefné Temető-u. 4. sz. a lakosok szövőltás közben összeverekedtek, miközben Lili Józsefné Pipó Máriának a fejét beszakította. — Nadadán János cipészegéd pénztárcájából, melyet párnája alatt tartott, ismeretlen tettes 9 kor. 42 fillért elloptott. Nyomozás folyamatban.

*** Elveszett** a hadapródiskolától a színházig terjedő uton egy fél szürke mellény, egy drb. ezüst óra s egy zsebkés tartalommal.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: Becstelének. (Fehér Gyula második fellépte.)

Szerda: Két árva. (Fehér Gyula harmadik fellépte.)

Csütörtök: Hivatalnok urak. (Kardos Andor fellépte.)

Péntek: Dolovai nábob leánya. (Kardos Andor fellépte.)

Szombat: Takarodó. (Kardos Andor fellépte.)

A haramiák. Kongott a nyári szinkör az ürességtől tegnap este. S ez nagy szó, mert a mi apró kis nyári szinkörünkben nehezen lehet olyan kevés ember, hogy elégnék ne lássék. Tegnap pedig még a szinköri mértékhez is kevesen voltak. Schiller Haramiái nem soknak az érdeklődését háborgatták. Fehér Gyula, a vendégművész a váradi közönség előtt jól ismert kiváló képességeit mutatta be Moor Ferenc szerepében. Az itteniek közül Tóth Elek, Szarvasi, Hevesi Gusztó, Dési, Kassay, Pápai, Sik küzdöttek meg vitézül, kopott szerepeikkel.

Fehér Gyula és Kardos Andor. Érdekes az a dráma ciklus, melyet Fehér Gyula és Kardos Andor felléptével rendez a társulat igazgatója. Egyrészt a vendégművészek érdekes egyénisége, másrészt a színrekerülő darabok népszerűsége biztosítja ennek a hétnek a közönségét. Fehér Gyula és Kardos Andor egyaránt kiváló tagjai a magyar vidéki színháznak s a maguk szerepkörét művészi erővel, nagy megértéssel és tökéletes intelligenciával látják el. A két vendégművész fölléptére a jegyeket már most lehet váltani a kőszínház nappali pénztáránál.

MULATSÁG.

*** A vasutasok nyári mulatsága** Szép sikerű és lefolyású mulatságot rendeztek vasárnap a nagyváradi vasutasok a Püspök-fürdőben, melynek főbejárata és terraszaja izlése- sen feldiszipálta. Helyszűke miatt nem közölhetjük a megjelent sok szép leányok és asszonyok névsorát, nehogy egy is kimaradjon, de eléggé jellemzi a mulatság sikerét, ha konstatáljuk, hogy az első négyest több mint száz pár táncolta. Az egész mulatság a jókedv és vig kedély jegyében folyt le és általánosan dicsérték a fáradhatatlan rendezőseget, valamint Kernács bátyánk kitűnő konyháját és jó italait.

Hajnalban különvonat szállította haza a számos vendégeket, a kik egy igazán szép és sikerült mulatság emlékével távoztak a szép Püspök-fürdőből.

KÖZGAZDASÁG.

Cukorgyár Biharmegyében.

— A gazdasági egyesület ülése. —

A biharmegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya folyó hó 8-án délelőtt 10 órakor gyűlést tartott, melyen jelen voltak Markovits Antal egyleti elnök, Telegdy József és Des Echerolles-Kruspér Sándor e. alelnök, Balogh Mihály, Csernetzky József, Des Echerolles-Kruspér Gilbert, Fetser Antal, Kaczvinszky Andor, dr Karácsonyi János, Kiss Ernő, Kornstein Hermann, Markovits Károly, Molnár Lajos, Nadányi Pál, Olasz Elemér, Papp Imre, Szahler Károly, Zobel Adolf, Weingärtner Andor e. titkár választmányi tagok, valamint Nagyszalonta község részéről Nagy József főbíró.

Markovits Antal a megjelent tagokat üdvözlőlvén a gyűlést megnyitja, s felhívja a titkárt a tárgyak előterjesztésére.

Egyleti titkár előterjeszti, hogy az elnökség tudomást szerzett arról, hogy a kormány egy méntelepét óhajt felállítani, minéltogva javasolja, hogy az egyesület sürgősen irjon fel, miszerint a méntelep vármegyénkbea helyeztessék el, és pedig amennyiben Nagyszalonta község kinyilatkozta, hogy a méntelep részére szükséges 20 hold területet ingyen hajlandó átengedni, kérje egyidejűleg a méntelepnek Szalontán való felállítását.

Telegdy József, Fetser Antal és Balogh Mihály hozzászólása után a választmány elhatározta, hogy sürgősen felir a méntelepnek Szalontán való elhelyezése iránt.

A titkár előterjeszti, hogy Tóth István és társai Nagyváradi tőszomszédságában cukorgyárat óhajtjanak létesíteni, melynek érdekében az elnökség, a gazdaközönség körében a mozgalmat megindította, s felkérte, miszerint a gyár részére szükséges termő területet biztosítsák. A gazdák részéről ez ideig mintegy 4000 kat. hold répa termelés lett jegyezve, de miután a gyár üzembe hozásához 7000 hold termő terület szükséges, felkéri az elnökség a választmányt, hogy ezen ügyet tegye magáévá s a még hiányzó 3000 hold terület biztosítása iránt a gazdaközönséget keresse meg.

Igazgató választmány Telegdy József, Fetser Antal, Kornstein Hermann és Papp Imre felszólalásuk után elhatározta, hogy a cukorgyár érdekében széles körű agitációt indít meg s felhívta egyidejűleg a választmányi gyűlésen jelen levő tagokat, hogy a magok részéről a legnagyobb tevékenységet fejtsék ki a cukorgyár érdekében s hassanak oda, hogy a gyár részére a termő terület már augusztus hó 15 ig szerződésileg biztosítva legyen, mert ennek hiányában a gyár építkezésére a folyó évben már megkezdhető nem lesz, s így ezen fontos intézmény egy évre bizonyosan elodázást nyerend.

Az igazgató választmány ezután foglalkozott a vármegyének a cselédlakásokra vonatkozó szabályrendeletével, melyre nézve a választmány megkeresi a megye törvényhatósági bizottságát, hogy a szabályrendelet 9. § át olyképen módosítsa, hogy a régi lakások átalakítására vonatkozó határidő 1917-ig tolassék ki.

Az egyleti titkár a vármegye idej termés eredményével foglalkozva, jelenti, hogy a sárreji járás, valamint részben a berettyóújfalui és derecskei járásokban a buzatermés oly silány eredményt adott, hogy a gazdáknak még a vetőmag sem áll rendelkezésükre, minéltogva a választmány felir a földművelésügyi miniszterhez, hogy ezen járások kisgazdáinak adjon kedvezményes áron vetőmagot, esetleg segélyt a vetőmag beszerzésére.

Több apróbb tárgy elintézése után a vá-

lasztmány rendes tagokul felvette Bujanovich Bslát, Reisz Miklóst, Schwartz Józsefet és Toth Istvánt, mely után az elnök a gyűlést be-rekesztette.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, augusztus 7.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.97
Buza ápr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909.	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értékdőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény	634.—
Osztrák magyar államvasuti részvény	736.75
Leszámitoló bank	482.—
Rimamurányi	572.—
Osztrák-m. államvasuti részv.	697.50
Közuti vasut	552.—
Városi villamos vasut	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értékdőzsde 1909. aug. 6.	
Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	95.50
Osztrák járadék papírban	186.—
Osztrák járadék ezüstben	145.—
Osztrák járadék aranyban	97.25
Osztrák korona járadék	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	197.50
Magyar hitelbank-részvény	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	730.—
Magyar hitelrészvény	748.—
London vista	631.50
Páris vista	689.50
20 frankos (Napoleon)der	19.02
Német birodalmi márka	117.56
20 márkás arany	23.51
Magyar nyereség sorsjegy kölcsön	93.95
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	90.40

ÁVIRATOK.

A háboru küszöbén.

Konstantinápoly, augusztus 9. Görögország, amely tegnapi ígért válaszáat elhalasztotta, a nagyhatalmakhoz fordult, mert a Kréta-kérdés most már a béke kérdésévé vált. A legtöbb itteni diplomata elhibázottnak tartja Törökország demarchéját. A krétai védőhivatalnak nagykövetei eddig nem kaptak formális utasításokat. A porta hivatalos közleményei szerint megállapították, hogy tegnap óta Kaneaban nem tüzték ki a görög lobogót. A vidéken még mindig tartanak Kréta-meetingeket. Még a sovinizta török lapok is óva intik a kormányt, hogy ne engedjen a nép hangulatának.

A hadbiróság betiltotta a Jeni Gazetta megjelenését, mert külföldi lapok hireinek bírálat nélküli közlése által az ostromállapot ellen izgatott.

Konstantinápoly, aug. 9. A török diplomácia megszakította Görögországgal az összeköttetést s a mozgósítást elrendelték. Egész sereg agymaszadot és torpedóhajót a görög vizekre rendelt a török hadügy kormány, amelyek utra készen állanak. Hir szerint a nagyhatalmak közbe lépnek, hogy a háborút megakadályozzák.

Elpusztította a családját.

Sopron, augusztus 9. Winkler Vilmos foglalkozás nélküli egyén borzalmas módon pusztította el három gyermekét és önmagát. A családirtó borzalmas tettének elkövetése előtt veszekedett a feleségével. Fél 9 óra tájban kiküldte 11 éves Vilmos fiát az anyjához, aki a ház mellett az udvaron mosott. Később, mikor a gyermek vissza akart menni a szobába, az ajtó zárva volt, mire hívta az anyját. Mikor befejezték az ajtót, rémes látvány tárult eléjük. A 6 éves Samu az ágyon, a 10 éves Emma a sarokban és a 4 éves Magda a kályhánál feküdtek vértócsában, a nyakuk egészen keresztül volt vágva. A gyilkos apa a kályhának dőlve már szintén halva volt, elmeszette a nyakát borotvával, amelyvel gyermekei életét is kioltotta. A szegény asszony a rémes látványtól elájult. A rendőrséget a többi lakók hívták elő. Winkleréknek 6 gyermekük volt. Már régen készült borzalmas tette. Mindég azt hangoztatta, hogy éhen kell halni, mert nem kap munkát, jöllehet, hogy nem is keresett foglalkozást.

Általános sztrájk Svédországban.

Stokholm, aug. 9. Az általános sztrájk teljesen felforgatta a város nyugalmát. A svéd király akciót kezdeményezett, hogy a békét közvetítse a munkaadók és munkások között. A sztrájk vezetői azonban kijelentették a király akciójára, hogy sajnálják, de a közvetítést nem fogadják el, mert ez önálló küzdelmük a munkásoknak, amelyből látni akarják, hogy milyen az erejük. A külföldről a sztrájkolók nagy összegű segélyt kapnak. A segélyezők között Magyarország is szerepel.

Stokholm, aug. 9. A sztrájkolókhoz csatlakoznak a világitási munkások is s holnap valószínűleg sötétben marad a város. A nyomdászok szintén a sztrájkolókhoz állottak s csak két lap jelent meg. Tejet nem lehet kapni a városban. A halandóság növekszik.

A szerb orvosok és a budapesti kongresszus.

Belgrád, augusztus 9. A szerb orvosok elhatározták, hogy tekintettel a Szerbia elleni hangulatra, a Budapesten tartandó nemzetközi orvos kongresszuson nem vesznek részt.

Szerencsétlenség a lóversenyen.

Budapest, aug. 9. A köttingbrunni lóverseny utolsó napján nagy katasztrófa történt a versenypályán. A versenyek utolsó előtti pontjával a Dreher Antal kocsijában fogott egyik ló megvadt s kiszabadítván magát, a pályára száguldott. Óriási pánik tört ki, a közönség rémülve menekült; sok nő elájult s az emberek egymást ütve-verte igyekeztek elmenekülni, s egymást letaposták. Egy embert haldokolva szállítottak el. 2 ember életveszélyes sérülést

szennvedett. Az egyik súlyosan sérült magyar ember, Berzeviczy György kamarás, a Nemzeti Casinó tagja; a fején sérült meg. A badeni önkéntes mentők szanatóriumába szállították. Utóbb kitűnt, hogy még négy súlyosan sebesült van. Az utolsó futam, a szerencsétlenség után nyomott hangulatban kezdődött s szintén szerencsétlenséggel végződött. Az egyik zsoké leesett a lóról s agyrázkódást szenvedett.

A pozsony-bécsi villamos

Pozsony, augusztus 9. Megérkezett ide a belügyminiszter rendelete, amellyel a junius 8-iki városi közgyűlés a bécsi-pozsonyi villamosvasutra a Ganz cégnek az engedély okiratot kiadja. A kamara alelnökének felebbezését a belügyminiszter elutasította.

REGÉNYCSARNOK.

HUSSON ORVOS.

REGÉNY

Írta: Charles Masset.

Fordította: Sz. I.

(Folytatás.)

20

Egy vagy két izben meg is látta Valentin és e futólagos látásából egész hétre elegendő boldogságot merített. Szabad idejében mindig ott lebzelt; nyáron kihajolt a nyitott ablakon; télen meleg lehelletével megolvastotta az ablaküveget borító jégvirágokat.

Lőrinc látogatásai alatt Déronis ur gyakran nem volt otthon. Es ilyenkor a sentimentális Lucretia, ha egyéb dolga nem volt, regényeket olvasott, vagy naplóját írogatta. Lapasque Eustach pedig, kit a tolatkodó látogatásai kihoztak sodrából, dult-fult dühében szobájában, mely az éléskamra tőzsomszédságában feküdt. Megragadta fuvoláját és zengő fával elpanaszolta Lucretiának a keblét zaklató érzelmeket. Eustach szívét csak a fuvola tártta fel. A remény óráiban divatos dallamokat, pajzán, ujongó hangokat fujt fuvolájából; de mikor duzzogott, a mult műsorát kereste elő, és ilyenkor az éléskamra felől panaszként hangzott »az égető láz» vagy a »szerelem mulékony öröme« . . .

Ez alatt a kályhában kellemesen pattogott a tűz, Lucretia mohón olvasta Cotin asszony regényeit és Lőrinc félszemével a könyvön, a másikkal a Papillonék kertjén csüngve, Valentine után sóhajtozott és boldognak érezte magát, ha legalább a fasor kavicsait vagy a gömbölyűre nyit fenyőfákat láthatta, melyek szerelmes ideálja ruháját érintették.

Lőrinc ez időtájtban tizenhetedik évébe lépett, elvégezte a retorikát és magát már felnőtt fiatal embernek tartotta.

Kiforratlan és kissé szegletes idomai még a serdülő korra valótak, de szemlátomást fejlődött és szépült. Fekete, puha haja sűrű firtokban bágyadt képet ölelt körül: csak a két arcfélnek volt élénkebb, barnába vegyült rózsás színe; felső ajkán gyér pehely tört nyomot.

Mozgékony arcvonásain még ott ült a gyermekkori csintalanság és dac maradványa, de a fejlődő ifjúkor kinyomata már felvillogott mély és révedező, halványan karikázott nagy szemében.

E csinos tizenhét éves fiú, az ifjuság bódító illatával, gyakori látogatásaival a szokottnál élénkebb működésbe hozta az érzelmegazdag Lucretia regényes fejét. Feicsigázott érzélménye és a gyöngédség iránti élénk óhaja bátorságot öntöttek Lapasque, a flótás sóhajjaiba. Most meg hirtelen félredobta ez esz-

ményképet és Déronis kisasszony csakhamar mást se látott, se hallott, mint e szép fiut, ki mindennap eljött hozzájuk és két lépésnyire ült Lucretia íróasztalától.

Lőrinc az effélékben nagyon is ujonc volt még s ezért észre sem vette a változást: meg aztán a Papillonék kertje nagyon is lekötötte figyelmét. Ellenben Lapa-que Eustach már megérezte a nyughatatlan szerelem előjeleit és feltékeny buskomorságának az epedő és kétségbeeset flottázás megkésztetésében adott kifejezést.

Mióta Lőrinc a házba járatos volt, Lucretia nagyobb gondot fordított szerény öltöztetésére. Megvárta a fésüléseket kis fekete ruháján és nagy fényűzést fejtett ki a tiszta, átlátszó kezelők dolgában, melyek csak még jobban elárulták karjainak soványságát. Minden nap különös illatu virágokat tűzött keblére: veres szegfűt, oringát, vagy szagos borsóvirágot, melyeket egyszer sem mulasztott el Lőrinc könyvei közt feledni és melyeket — fájdalom! másnap fonyadtan eredeti helyükön talált. A hosszú negyed órák alatt, míg az ifju ez ablakon át a fasorra és a járóló növények nyakra kémlelt, Lucretia író asztalára támaszkodott és nedves szeméit az ifju barna fűrtjeire szegezte; de a kegyetlen nem vette észre. Lucretia ilyenkor nagyot sóhajtott és fejét rázva folytatta a firkálást. A legsilányabb ürügyet is megragadta, hogy az ifju fölé hajolhasson, azután hirtelen, eltozult, hátrakapta fejét, elpirult és könybe lábát szeméivel a szoba tetőzetére tekintett. Ilyenkor arca oly kifejezést nyert, mint a turbékoló gerle. — Mindez hasztalan fáradság volt; az érzéketlen Lőrinc csak nem hagyott fel a Papillon-kert vizsgálásával.

Beköszöntött a tavas, e veszedelmes időszak a Déronis k. a. fajájú szerelembetegnek. Csütörtökön Lőrinc szokása szerint, az irodába ment, hogy ott mint mondá, Eripides Iphigeniáját olvassa. Déronis ur szőlőjében volt. Lapa-que Eustach, miként Achilles, visszavonult sátorába, az az, hogy éléskamrájába, hol keszvesen flottázott. Lucretia egyedül volt és íróasztalán dolgozott; mellette két virágedényben nagy csokorb fűzött sárga narcis-virágok kellemes muszi illatot terjesztettek és derült ellenlétet képeztek a komor fűs tős irodében. — Lőrinc jó napot kívánt Lucretiának és felütötte Euripidesét, melylyel az ablak mellé ült és türelmetlenül várta a pensionatus kerti sétáját.

Mély csend uralkodott az irodában, csak Lucretia tollának sercegése és a padlat alatt egy egér rágicsálása hallatszott. Egyszerre élénk zaj hangzott fel a szomszédságban: a kalit kinyit és a növendéklányok nagy robajjal a kert fasoraiba tódultak. Lőrinc kihajolt az ablakon és szeméit a szomszédságra meresztette, hogy meglássa Valentine kék ruháját. Könyve e közben a padlatra csuszott. Már negyed órája tekintgetett át és még semmit sem látott, midőn egyszerre hangos zokogást hall a háta mögött. Hátrafordul és látja, hogy Lucretia, asztalára támaszkodva, fejét kezébe rejté és hangosan sir.

Könnyező nők látására tizenhét éves szivek nem szoktak megindulás nélkül maradni. Lőrinc zavartan tekintett Lucretiára. — Mi baja van kisasszony? — kérdé a fiatal lányhoz közeledve. Szóljon mi történt?

— Semmi... Nincs semmi bajom! válszóla Lucretia zokogva.

— De hát akkor miért sir?

A könnyek árja újból megeredt; a tanuló nem tudja, mi tévő legyen az áradatul szemben. Végül a vihar lecsendesült; Lucretia kivette zsebéből kölni vizzel behintett zsekdőjét, letörülte nedves arcát, megrázta fejét és könybe lábát szemekkel az álmélkodó ifju szemé közé nézett. Némi szünet állott be, mely alatt Lapa-que fuvoájának sivitó hangjai hallottak füleikbe. A fuvozás bus tempóban eljászotta Joconde dalát:

»Szerelmi bánattól eltozva, a gyengéd, csendes pásztor, elpanaszolta fájdalmait az erdő viszhangjának.«

— Önnek fáj valami? kezdé ismét Lőrinc gyengéd sürgetéssel; — mondja el panaszait.

— Minek? rebegé Lucretia; ne is beszéljünk erről. Balgaság az egész.

Fejet csóvált és egyre az ifjut nézte. Lőrinc elérékenyült; talán e tekintet megható kifejezésétől, vagy a narciszok édes illatától. — Nos, mondá szeliden, miért sir?

— Azért sirok... hát azért, mert ön bánatot okoz nekem, felelé Lucretia és elvörösödött; kezei közé rejté fejét.

— En okozok önnek bánatot! kiáltott fel Lőrinc megszeppenve; biztosítom kisasszony, hogy tudomom kívül teszem. Mondja meg legalább, hogy mi által bántottam meg?

Lucretia szétvette kissé ujjait és ezeken keresztül nézett rá.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

Dr. V O S K I O S G Y U L A.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	7 50	9 50	2 10	4 50	6 40	9 17
V.-Velece >	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
Rontó >	8 16	10 16	2 36	5 16	7 06	9 43
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 41	5 21	7 11	9 48

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 19	5 59	7 49	10 32
Rontó >	9 04	11 04	3 24	6 04	7 54	10 37
V.-Velece >	9 17	11 19	3 37	6 17	8 07	10 50
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 47	6 27	8 17	11 00

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 00	2 20	5 00	6 50	9 27
V.-Velece >	8 10	10 10	2 30	5 10	7 02	9 37
Rontó >	8 16	10 26	2 46	5 26	7 16	9 53
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	2 53	5 33	7 23	10 00

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 40	3 00	5 40	7 30	10 18
Rontó >	8 47	10 47	3 07	5 47	7 37	10 20
V.-Velece >	9 00	11 09	3 20	6 00	7 50	10 37
Nagyvárad érk.	9 10	11 19	3 30	6 10	8 00	10 47

NYILTTÉR.

Új üveges üzlet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Nagyváradon Hant Frigyes cégnél **11 évi praksizom után** után épület-üvegezési és képkerevezési üzletemet **Olaszi, Szt. János u. 2.** Grám-házban

megnyitottam.

Fő törekvésem, hogy a n. é. közönséget tartós munkámmal és szolid kiszolgálással megnyerjem. — Épület üvegezést és képkerevezést a legnagyobb pontossággal teljesítem, üvegporcellán, konyha edényeket jutányos áron szolgállok. A n. é. közönség pártfogását kérve mély tisztelettel:

Dobó (Dluhopolszky) Alajos.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses tudomására, hogy

Nagyváradon, a Rákóczi-ut 3. sz. a.

**Weinstock-féle óra, látszer és
:: fényképező cikkek üzletet ::**

átvettem, melyben ezen áruk nagy választékát raktáron tartom és azokat jóállás mellett pontosan javítom. Fő törekvésem, hogy a mélyen tisztelt közönség bizalmát kiérdemeljem, miért is becses pártfogást kérve vagyok mély tisztelettel.

P E T R I Á R P Á D

órásmeister, látszerész és műszerész.
«KODAK» gépek és filmek kizárólagos raktára Nagyvárad és Bihar-
:: megye részére. ::

Képes levelező-lapot

csak

Benkő

antiquariumában lehet igazán

nagy választékban kapni

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

EURÓPA

nagyszálloda

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Tulajdonos: Fülöp István.

Szigoruan szolid családi mulatóhely. Nagyvárad legszebb — vadregényes kertje a hegy tővében. Minden este elsőrangú mozgófénykép előadás. *Kizárólag saját szüretelésű borok.* Frissen csapolt kőbányai sör. Estéknél cigány zene. Kifogástalan magyar konyha. Polgári árak.

Hirdetések

felvételnek

a kiadóhivatalban.

Amerikai higienikus
ágytolltisztító intézet

Dr. Silvermán és Társa
Nagyvárad, Alapi-utca 2.

Elismerőleg nyilatkoztak alant nevezett szakorvosok u. m.: dr. Baróthy Ákos városi tisztí orvos, dr. Fráter Imre biharmegyei közokórházi igazgató-főorvos, dr. Fischer Imre izr. kórház főorvosa, dr. Mayer László városi tisztí orvos, stb. Képes 10 órai működése alatt 250 kgr. tisztított és sterilizált ágytollat szállítani. Az árak igen mérsékeltek, amennyiben 34 fil. kilogrammja,

Van szerencsém értesíteni az előkelő hölgyközönséget, hogy angol és francia

női divat termemben

a legújabb angol és francia modell és speciális szabás szerint készítek

modern prinzessz-ruhákat

elismert szép **angol kosztümöket**, és **izléses toalett-eket** stb.

Nagy gond van fordítva arra, hogy az idej **modern divattal haladva** a legkényesebb igényeknek is megfeleljek. Számítalan elismerés. Elvem: divatfejlesztés, szolid árak.

B. meghívásra elsőrendű divatlapokkal teszem tiszteletemet, esetleg vidékre is.

Számos pártfogást kérve,

mély tisztelettel:

VALENTIN J. női szabó

Ezredévi Emlék-tér 18. sz. a.

Bátorkodom a gyászoló közönség b. figyelmet felhívni
NAGYVÁRADON, FŐ-UTCA 20. sz. házban

Lévai Márton ur vezetése alatt álló törvénytékileg bejegyzett

S I R K Ó

RAKTÁRAMRA,

ahól dus választékban található carrarai márvány, gránit, syenit és vörös márvány

S I R K Ö V E K eredeti gyári árban
:: árusítatnak. ::

Kiváló tisztelettel **Reinold Oszkár** :: sirkőgyáros ::
Saubsdorf, Szilézia.

Feldstrich Kálmán

könyvkötő

Nagyvárad Rákóczi-ut Moskovits-palota.

Fennáll 18 év óta.

A kir. ítélőtábla, a kir. törvényszék, az összes megyei főszolgabíróságok, körjegyzőségek és a hadapródiskola szerződéses szállítója.

Iskolai könyvek bekötése
a legolcsóbb árban.

Alapított 1889-ben.

Alapított 1889-ben

Berkes Bertalan

Nagyvárad, Zöldfa-utca 21. sz. a

TELEFON 180.

TELEFON 180

A tisztaság kedvelők szives figyelmébe ajánlom »Emke« parquette és padló fénymázam, kerti butor festékeim mindenféle színben brundinom, butor, réz és ezüst tisztító szereim és cipőcrémem vevőimet 20 év óta elismert pontos kiszolgálásban és olcsó árban részesítem.

!! Kérem cimemre ügyelni. !!

VILLAND TESTVÉREK
NAGY CIRKUSZA

Nagyváradon, a Nagyvásár-téren.

Ma kedden este fél 9 órakor.

Nagy előadás, új műsorral.

Jegyek válthatók: *Vidor Manó* könyvkereskedésében Rákóczi-ut. Este a pénztárnál.

UJ! UJ! UJ!

SPRINGER és JANOWSKY

mindennemű díszítő és butorra való
:: paszományok készítői ::

Fővárosi ízlés! Olcsó árak!

Modern munka!

!! Költségvetések díjtalanul! !!

Nagyvárad, Teleky-utca 11. sz.

Kecskeméthy István

étterme, sörcsarnoka, kavéháza, legszebb
kérthelyisége NAGYVÁRAD, KERT-UTCA.

Naponta frissen csapolt sör, saját termésű
:: tisztán kezelt hegyi borok ::

Társas ebédek, vacsorák, vagy lakomák
étlap szerint, vagy megállapított árak mel-
:: lett elfogadtatnak. ::

Abonensek elfogadtatnak mérsékelt árak
:: mellett ::

*Egyben van szerencsém a vidéki
utazó közönség szives figyelmét
felhívni, hogy vendég szobáimat
ujjonnan berendeztem és tisztán-
tartására különös gondot fordítok.
Ugyisint a szállóhely olcsó
ár mellett szives rendelkezésre áll.*

*Hol szórakozunk esténként? csak is a
NEMZETI SZALLODA hűvös és kel-
lemes kerthelyiségében, hol minden este
mozgófénykép előadások tartatnak ci-
gány zené mellett. Minden második
nap teljesen új műsor.*

Számos látogatást kér tisztelettel

KECSKEMÉTHY ISTVÁN

a Nemzeti Szálloda bérlelje.

Kalap virágok

a legfinomabb kivitelben, valódi
francia rózsák a legszebb színek-
ben, valamint präparált pálmák,
disznóvénnyek és menyasszonyi
koszorúk **mélyen leszállított
árban** kaphatók **Kapucinus-
utca 5. sz. alatt.** Régi virá-
gok festését és frissítését jutá-
nyos áron eszközli: **REICH**
:: **IRMA**, művirágkészítő. ::

A legmegbízhatóbb arcápolószer
a szeplő és májfolt ellenes

Lilium-Krém

szappan és puder.

Ára 1—1 korona. Ára 1—1 korona

Kapható:

„Arany-Sas” gyógyszerárban
Nagyváradon, Szent László-tér.

Gyászoló közönség figyelmébe!

Mindennemű bel- és külföldi
márvány, granit és syenit **sirköveket**

a legjutányosabban

Edelstein Sámuel

sirkóraktárában

Rákóczi-ut (Fő-utca) 11. szám.

Moskovits-palotában szerezhető be.

Allami felügye- let alatt álló nagyváradai középiskolai internátus

gimnáziumi, reáliskolai, felső kereskedelmi és polgári iskolai tanulók részére,
Egyenkinti tanítás nevelőtanárok vezetése és ellenőrzése mellett.
Szigorú korreptálás és naponkénti kihallgatás a feladott leckékből.

Az ellátás, tan- és nevelés díja egy tanévre 700 kcr.

Az intézet a város **legegészségesebb** helyén fekszik, közel a **taninté-
zetekhez.** Bő tájékoztatást kívánatra küld az intézet **tulajdonosa** és
igazgatója, kivel értekezhetni lehet naponként **9—12-ig,**

Nagyvárad, június hó 22.
Tisza Kálmán-tér 9.

DÉNES PÁL,
intézettulajdonos és igazgató.

ALAPITTATOTT 1895-BEN.

DEO ADIUVANTE!

ALAPITTATOTT 1895 BEN.

Imrek Károly épület- és műbutor asztalos Nagyvárad, Szaniszló-u. 46.

Tisztelettel értesitem igen tisztelt megrendelőimet valamint Nagyvárad és Biharvármegye igen
tisztelt közönségét, hogy a szakmamba vágó mindennemű

épület- és műbutor munkákat

készítés végett elvállalok, azokat a legnagyobb gonddal és ízléssel a mai kor igényeinek megfelelőleg
tetszésre készítek bármely színben és mintára előnyös áráért. Nemkülönbön mindenféle butorokat
átalakítok, javítok, fényezést és mattolást szakszerűen eszközölök. Továbbá zárdák, intézetek, iskolák,
egyesületek, gazdaságok helyiségeinek felszereléseit, azoknak gondosan való jókarban tartását illetve
javítását jutányos árért vállalom fel. Magamat, valamint cégemet a nagyérdemű közönség becses part-
fogásába ajánlva, minél gyakoribb megbízásaiért esedezve vagyok kiváló tisztelettel **IMREK KÁROLY.**

Lakás és műhely Szaniszló-
utca 46 szám. — Jó fiúk
tanulónak felvétetnek.

Helyi és vidéki meghívására
azonnal megjelenek.